

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Místa pro měření tělesné teploty

Autor materiálu: Mgr. Hana Rybáková

Datum (období) vytvoření: 11. 9. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Sada: OS2

Tematická oblast: **Fyziologické funkce**

Předmět: Ošetřovatelství, 2. ročník

Číslo DUM: 06

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 2. 10. 2012

Ověřující učitel: Bc. Irena Sklenářová, Mgr. Lenka Čoudková, Mgr. Barbora Sedláčková

Třída: ZDA 2. B

Popis způsobu použití materiálu ve výuce: Výuková elektronická prezentace slouží jako podpůrná a názorná pomůcka výkladu učitele. Seznamuje žáky s postupem a vhodnými místy pro měření tělesné teploty. Prezentace výstižně a názorně zachycuje výklad učitele, který si žáci zaznamenávají do sešitu a využívají při domácí přípravě. Materiál obsahuje zpětnou vazbu ověřující pochopení nové látky v podobě závěrečného snímku s otázkami k opakování tématu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Místa pro měření tělesné teploty

CÍL: ŽÁK

- ▶ objasní definici tělesné teploty
- ▶ vysvětlí faktory, které je ovlivňují
- ▶ vyjmenuje vhodná místa pro měření tělesné teploty
- ▶ zná pomůcky k měření tělesné teploty
- ▶ prakticky demonstruje různé způsoby sledování fyziologických funkcí
- ▶ rozpozná patologické hodnoty
- ▶ zapíše naměřené hodnoty do dokumentace nemocného

MÍSTA VHODNÁ PRO MĚŘENÍ TĚLESNÉ TEPLOTY

- **měření v axille - podpaží**
- rtuť v podpaží, teplota se měří 10 minut.
- **měření v ústech**
- pouze u klidných nemocných
- měří se 10 minut
- k záznamu teploty napiš, že byla měřena v ústech

▶ měření v konečníku - rektum

- ▶ měří se u dětí
- ▶ používá se teploměr rektální
- ▶ měří se 10 minut,

▶ měření v třísle

- ▶ vloží se do třísla
- ▶ měří se 10 minut

▶ měření v pochvě - vagině

- ▶ sledování tzv. bazální teploty
- ▶ teplota se měří ráno, než žena vstane

- měření v zevním zvukovodu
- naměřená hodnota je vyšší o $0,6^{\circ}\text{C}$ než v axille
- třísla
- hodnota je stejná jako v axille.

MĚŘENÍ TĚLESNÉ TEPLOTY V PODPAŽÍ (AXILLE):

- *POMŮCKY:*
- podnos
- emitní miska
- stojánek s teploměry
- čtverce buničiny
- dokumentace nemocného

MĚŘENÍ TĚLESNÉ TEPLOTY V PODPAŽÍ (AXILLE):

Teploměr lékařský

POSTUP

- zhodnotíme stav nemocného, posoudíme příznaky změněné TT
- připravíme pomůcky na podnos
- dodržujeme hygienu rukou
- podáme informace nemocnému o výkonu
- sklepaný, vydezinfikovaný, opláchnutý a osušený teploměr vložíme do podpaží

- délka měření 5 – 10 minut
- po vyjmutí teploměru odečteme naměřenou hodnotu a zapíšeme do dokumentace nemocného
- teploměr odložíme do emitní misky, dáme dezinfikovat do dezinfekčního prostředku
- po uplynutí expoziční doby teploměr osušíme a uložíme do speciálních stojanů

ZÁZNAM TEPLOTY

- teplotní tabulka – červeně
- dokumentace pacienta – zvýšená teplota červeně

MĚŘENÍ TĚLESNÉ TEPLOTY V ÚSTECH

- *POMŮCKY:*
- podnos
- emitní miska
- trojboký teploměr
- čtverce buničiny
- dokumentace nemocného

POSTUP

- zhodnotíme stav nemocného, posoudíme příznaky změněné TT
- připravíme pomůcky na podnos
- dodržujeme hygienu rukou
- podáme informace nemocnému o výkonu:
20 – 30 minut před výkonem nejíst a nepít nic teplého
- sklepaný, vydezinfikovaný, opláchnutý a osušený teploměr vložíme do úst koutkem pod jazyk

- délka měření 3 – 5 minut
- po vyjmutí teploměru odečteme naměřenou hodnotu a zapíšeme do dokumentace nemocného
- teploměr odložíme do emitní misky, dáme dezinfikovat do dezinfekčního prostředku
- pro tento způsob měření TT může být teploměr individualizovanou pomůckou

MĚŘENÍ TĚLESNÉ TEPLOTY V KONEČNÍKU (REKTU):

- tento způsob měření TT je využíván u malých dětí
- u dospělých a větších dětí jen pokud nelze TT změřit jiným způsobem (popáleniny, úrazy horní poloviny těla)
- používáme teploměr rektální nebo rychloběžný
- naměřená hodnota je o 0,5 °C vyšší než v axille

POMŮCKY:

- podnos
- emitní miska
- gumové ochranné rukavice
- vazelína
- stojánek s teploměry
- čtverce buničiny
- dokumentace nemocného

POSTUP

- zhodnotíme stav nemocného, posoudíme příznaky změněné TT
- připravíme pomůcky na podnos
- dodržujeme hygienu rukou
- informujeme nemocného o nezvyklém způsobu měření TT
- navlékneme si gumové rukavice

POSTUP

- sklepaný, vydezinfikovaný, opláchnutý a osušený rektální teploměr natřeme vrstvou vazelíny
- nemocný se položí na bok, pokrčí DK v kyčlích a kolenou, rozevřeme hýždě a zavedeme teploměr do konečníku – asi 1,5 – 4 cm

- u novorozenců a kojenců je vhodná poloha na zádech, kdy sestra drží jednou rukou pokrčené nožičky dítěte k bříšku a druhou rukou drží zavedený rychloběžný teploměr v rektu dítěte
- po vyjmutí teploměru z konečníku odečteme naměřenou hodnotu a zapíšeme do dokumentace nemocného

- při měření TT v rektu teploměrem rychloběžným nezapomeneme odečíst naměřenou hodnotu ještě při zavedeném teploměru v konečníku
- teploměr otřeme buničinou od vazelíny a stolice a dáme dezinfikovat do dezinfekčního prostředku, omyjeme a osušíme

VAGINÁLNÍ MĚŘENÍ TĚLESNÉ TEPLoty *(MĚŘENÍ BAZÁLNÍ TEPLoty):*

- tento způsob měření TT je využíván u žen při sledování bazální teploty
- ženu přesně informovat o postupu měření a záznamu naměřených hodnot

POMŮCKY:

- podnos
- emitní miska
- gumové ochranné rukavice
- vazelína
- individualizovaný lékařský teploměr
maximální
- čtverce buničiny
- dokumentace nemocného

POSTUP

- informujeme ženu o výkonu
- zhodnotíme stav ženy, zda je schopna si teplotu v pochvě sama změřit, nebo potřebuje naši asistenci
- připravíme pomůcky na podnos
- dodržíme hygienu rukou
- informujeme nemocného o nezvyklém způsobu měření TT
- navlékneme si gumové rukavice

MĚŘENÍ TĚLESNÉ TEPLOTY V TRÍSLECH:

- tento způsob měření TT je využíván výjimečně, zpravidla tehdy, když nelze měřit teplotu v axille

POSTUP

- informujeme nemocného o výkonu
- obdobné měření TT jako v podpaží, zvolíme stejné pomůcky a podobný postup
- nemocný pokrčí DK v koleni a kyčli na té straně, na které se teplota měří, a přikloní ji ke stehnu druhé končetiny
- délka měření je 10 minut

OPAKOVÁNÍ

1. Připravte si pomůcky k měření tělesné teploty v axille.
2. Proved'te měření TT ve spolupráci se spolužačkou.
3. Naměřený záznam запиšte do cvičné dokumentace nemocného.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ:

KELNAROVÁ, Jarmila a kolektiv. *Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty – 2.ročník*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. ISBN 9788024731056. -
Obrázek 1: Teploměr lékařský a veterinární, Exatherm. *Verkon, společnost pro vaši laboratoř* [online]. [cit. 2013-06-04]. Dostupné z: www.verkon.cz/teplomery-lekarske-a-veterinari/